

Bo-Evert Winberg, föreningsmedlem och ivrig hembygdsforskare, har sammanställt följande artikel.

Sorglig händelse efter gille på Hangö udds tull

Vid vintertinget 1708 tillkännagavs att bönderna Henrich Larsson och Oluf Nielsson i Hangöby den 10 november föregående höst gästade besökarna Stephan Siöman och Lars Westman vid Hangö tullkammare. På hemvägen hade Henrich Larsson försvunnit och hittades först den 4 december död vid stranden mellan tullen och Hangöby.

Under förhören framkom att Oluf Nielsson kommit till tullen tvåtiden på eftermiddagen och Henrich Larsson "wid Solennes nedergång, och de varit der tillsammans till een trediedehl å Natten Ungefehr."

Först hade de varit hos Siömans och "sedan emot det Folcket skulle om aftonen gå till Sängs kommit till Westman och varit der allena så länge Henrich Siunget trenne Psalmer och drucket twenne gånger men Oluf allena een gång" varefter Henrich välsignat huset och dem som däruti varit.

Siömans tjänsteflicka Margreta Jöransdotter förde sedan Oluf och Henrich med båt över sundet till "Hangöö bylandet.

Enär det varit temmeligen stort wäder och Siögång, begifwandes hon, Margreta sig gienast med Båthen tillbaka öfwer Sundet åth Tullen."

Henrich hade kommit med häst och släde till sundet men fastbundit hästen så slarvigt att den under kvällens lopp kom lös och gick hem till byn. Det beräknades att vägens längd till byn var "een Fierde dehls Mijhl." Gubbarna var nu tvungna att vandra. På grund av höstmörknet och i sitt onyktra tillstånd hade de enligt Oluf genast mist kontakten med varandra.

På kvällen hade det konsumerats fyra kannor öl. "Dock hade iembwähl några Qwinfolck och Barn deraf drucket medh dem."

Henrich blev drygt tre veckor

senare den 4 december funnen död av mågen på Hangöby Östergård Simon Thomasson.

Man fann honom "å halfwa vägen så när emellan tullen och Hangöby i Siöstranden wid Biörckarna uth med vägen som är när Stranden, så att watu wågorna gådt öfwer honom, een Fiskemåsa eller Hafstrut hackat å det Upliggande Kindbenet, elliest hade Kroppen varit hehl och ingen åkommo derå synts."

Förvånande är det att man inte spanade efter Henrich när hästen kom hem med tom släde, och hittade honom tidigare som den 4 december. Eftersom man använde släde borde det varit en del snö på marken med spår av dem som färdats. Det förefaller som om hustrun Walborg Mårtensdotter antog att hennes man stannat kvar på tullen.

Änkan Karin Pehrsson hade varit till sin dotter Margreta Jöransdotter. "Då hon kommit från tullen berättadt när Henrich begifwit sig derifrån med Oluf Nielsson efter hwilcken Sonen Erich sedan straxt sökt att förnimma nermare derom men ej funnit honom (Oluf) då hemma derföre han Erich gådt till Tullen att höra derefter."

Dödsfallet räknades som en ren olyckshändelse. Änkan Walborg med sonen Erich beskyllde

varken Oluf Nielsson eller någon annan för Henrichs dödsvållande "utan de med flere Nervarande Förmente honom i Mörckret som då varit, gådt förnär widh Siöstranden och der å des Brant fallit, warandes den tiden hahl och fruset att Wågorna och swallet som då gådt stort och högt af wäst Sunnan wäder, honom öfwer skölgt och drenckt."

"Kunnandes icke eller Probstens och Kyrckioherden här i Tenala Försambling Mag. Joachim Festing, nembden eller någon annan nu annat gifwa wid handen eller wara i de tanckar att han Henrich Larsson skulle williandes hafwa sig Förgiordt, derföre Kyrckioherden efter des tillkenna gifwande icke eller hade något betenckande om hans Begraving."

Efter det att dödsorsaken hade fastställts vid tinget som hölls 20-22 februari kunde Henrich den 1 mars erhålla en kristelig och hederlig begravning.

Där döden varit självförvållande kunde den tiden rannsaksprotokoll avslutas i stil med anteckningen i ett senare mål: "Kirurg (NN) konstaterade efter att ha opskurit den döda Cadavern självmord genom gift. Följaktligen föres hannes lik af skarp-rättaren till skogs för att i jorden nedergrävas."